

MEMORANDUM

Aan: Wibaut B.V.
Ernest van der Meijde

Plaats, datum: Amsterdam, 15 december 2020

Ons kenmerk: /42299/6991478.1

Betreft: contra-expertise prof. dr. B.J.M. Ale inzake veiligheidsrapport Peutz

Uw kenmerk: -

Afzender: mr. dr. M. Klijnstra, advocaat, partner

Telefoon: Fax: E-mail:
+31 20 5736 776 +31 20 5736 886 m.klijnstra@lexence.com

1. De Stichting Randbelang (en in hun kielzog GroenLinks) doen een beroep op een contra-expertise van prof. dr. B.J.M. Ale, waaruit volgens hen blijkt dat het Veiligheidsonderzoek van Peutz niet toereikend is om af te wijken van de VNG-brochure. Onderhavig memo vormt daarop een reactie.
2. De uiteenzetting van prof. Ale (vgl. pt. 23) is in grote lijnen een pleidooi voor het voorkomen van gevaar, schade en hinder en daarin weet hij zich gesteund door de Wet milieubeheer. Hij stelt dat gevaar primair moet worden voorkomen en subsidiair, als dat niet kan, moet gevaar zoveel mogelijk worden beperkt, waarbij dan weer primair maatregelen aan de bron moeten worden getroffen. Zijn redenering lijkt vervolgens simpel: je kunt hier gevaar voorkomen door niet te bouwen en dus gaat bouwen hier tegen dit wettelijke uitgangspunt in.
3. Een hoogleraar omgevingsrecht zou prof. Ale echter uitleggen dat dit uitgangspunt geldt voor de normering van (milieu-vergunningplichtige) inrichtingen, zoals Tata Steel of DSM, die onder de Wet milieubeheer en de Wabo vallen. Voor de vraag of woonbebouwing in de buurt van een transformatorstation aanvaardbaar is, is zijn pleidooi volkomen irrelevant. Het gaat hier niet om de normering van een inrichting, maar om een woonfunctie in een bestemmingsplan.
4. Wibaut hoeft dus helemaal niet aan te tonen dat gevaar, schade of hinder onvermijdelijk zijn, zoals prof. Ale stelt (pt. 2). Zijn hele contra-expertise is gebaseerd op dit juridisch onjuiste uitgangspunt en hij zit dus op het verkeerde juridische spoor: de vraag van inpasbaarheid van woonbebouwing is een juridisch-ruimtelijk vraagstuk dat van een totale andere (juridische) orde is dan hetgeen hij beschrijft.
5. Toch zijn er ook positieve punten. Prof. Ale bevestigt namelijk dat:
 - gemotiveerd kan worden afgeweken van de indicatieve afstanden in de VNG-brochure (pt. 12)
 - dat Peutz het onderzoek heeft gebaseerd op kwalitatieve en kwantitatieve argumenten, die hij als zodanig verder niet betwist (pt. 15)

- Peutz de WBDBO-eis volgens de Brandweer op correcte wijze heeft berekend en hij betwist dat ook niet (pt. 18).

Hiermee is al afdoende gemotiveerd dat terecht is afgeweken van de richtafstanden.

6. Dat de brandweer volgens Ale terecht weigert te verklaren dat woningbouw op de geplande locatie veilig of veilig genoeg is, is niet waar en voor iemand van zijn statuur een nogal kwalijke verdraaiing van de feiten. De brandweer heeft verklaard volmondig akkoord te gaan met de onderdelen brand- en externe veiligheid en verder (niet haar discipline) geen uitspraken te kunnen doen over het veilig wonen naast een trafo. De Omgevingsdienst IJmond heeft bevestigd dat hun opmerkingen zijn verwerkt en heeft verder helemaal geen uitspraken gedaan.
7. Prof. Ale bevestigt dat de richtafstanden in de VNG-brochure niet meer zijn gewijzigd sinds 1992 (pt. 9). Deze zijn dus gedateerd. Transformatorstations zijn sindsdien, door verbeterde technieken, echter verder ontwikkeld, hetgeen prof. Ale ook weet maar niet noemt. Ook al mogen de richtafstanden uit de VNG-brochure nog gebruikt worden, in de Handreiking Milieuzonering nieuwe stijl van mei 2019 is de werkelijke milieubelasting van een bedrijfsactiviteit bepalend voor de vraag of een activiteit op een bepaalde locatie past en niet meer een richtafstand. De door Peutz gehanteerde aanpak sluit volledig aan bij deze actuele methode.

Over de kritiekpunten van professor Ale het volgende:

8. In punt 16 wordt Peutz het ontbreken van een onderbouwing voor hun stelling verweten. Peutz is een internationaal opererend ingenieursbureau met veel ervaring op dit gebied. Het gaat hier niet om stellingen, maar om ervaringsgegevens. Dat weet prof. Ale ook; ondanks zijn expertise betwist hij namelijk niet wat Peutz beschrijft en noemt hij geen enkel concreet feit waaruit blijkt dat Peutz het hier bij het verkeerde eind heeft. Een 'gratis opmerking pur sang' derhalve: prof. Ale moet de zaken niet omdraaien: hij moet gemotiveerd betwisten!
9. Peutz stelt nergens dat de (onderhouds-)inspanningen van Liander genoeg zijn om een reductie van de aanbevolen zoneringsafstand te rechtvaardigen (pt. 17), laat staan dat dit doorslaggevend is om af te wijken van de VNG-brochure. Dat Peutz moet aantonen dat de inspanningen van Liander uitzonderlijk moeten zijn (pt. 17), is nergens voorgeschreven.
10. De WBDBO-eis komt voort uit de brandveiligheidsvoorschriften van het Bouwbesluit 2012, die zijn gericht op het voorkomen van slachtoffers (gewonden en doden) en het voorkomen dat een brand zich uitbreidt naar een ander perceel. De stelling van prof. Ale dat het voldoen aan de WBDBO-eis niet toereikend is (pt. 18), onderbouwt hij in het geheel niet, laat staan dat hij verwijst naar toepasselijke regelgeving. Als hij gelijk heeft, waarom zijn er dan geen strengere eisen gesteld in het Bouwbesluit (of overige wet- en regelgeving)?

11. Peutz heeft zich aan het in Nederland toepasselijke beoordelingskader gehouden. De “andere aspecten die moeten worden meegewogen” volgens prof. Ale (pt. 18-19) berusten op de juridisch volkomen irrelevante aanname dat iemand zich toch kan verwonden ondanks het feit dat de kans daarop volgens berekeningen verwaarloosbaar wordt geacht. Prof. Ale schuift hier ten onrechte de gehele in Nederland geldende risico-beoordelingssystematiek opzij.
12. Professor Ale noemt 9 in zijn ogen relevante branden (pt. 20). Van geen van deze beschrijft hij echter concreet welk gevaar zich heeft voorgedaan en of de trafo-stations vergelijkbaar zijn. Voor zover bekend zijn bij geen van deze branden gewonden gevallen. De vereisten die professor Ale aan een risicoanalyse stelt (pt. 21), komen uit zijn eigen hoge hoed, niet uit geldende regelgeving. Het is voor deskundigen een bekend gegeven dat er altijd één transformator uit staat om te voorkomen dat bij storing (en daardoor uitval van een transformator) het station overbelast zou worden. De vierde transformator zou juist worden gerealiseerd om overbelasting te voorkomen.
13. In de punten 22 en 25 verwijst prof. Ale naar het treffen van maatregelen aan de bron, waarbij Peutz zelfs de wet zou omzeilen. Dat volgt uiteraard niet in het onderzoek en is bovendien lariekoek. Prof. Ale zit zoals gesteld op het verkeerde juridische spoor: dit betreft de normering voor een (milieu-)inrichting en niet een woongebouw. Hetzelfde geldt voor de inrichtingen met zeer grote risico's waarop hij wijst (pt. 24). De regelgeving waarop hij wijst is hier niet van toepassing. Er is namelijk geen sprake van een inrichting met gevaarlijke stoffen in het kader van het Besluit externe veiligheid inrichtingen. Deze fout maakt hij vaker.
14. Schoenmaker blijf bij je leest (pt. 26). Om het jongerenconcept te verankeren, worden jongerencontracten gesloten (huur bepaalde tijd).
15. De Wet milieubeheer is niet van toepassing (punt 27) en een kwantitatieve en kwalitatieve onderbouwing, zoals Peutz heeft gegeven, is dus zonder meer toereikend om af te wijken van de VNG-brochure (punt 32).

Tot slot

16. Professor Ale heeft de nodige bronverwijzingen toegevoegd. Deze ontbreken echter stelselmatig waar hij criteria of vereisten opsomt. Dat geeft te denken. Verder kan worden vastgesteld dat van professor Ale in technisch opzicht geen enkele kritiek levert op het rapport van Peutz.
17. De conclusie is aldus dat de contra-expertise van prof. Ale in geen enkel opzicht afbreuk doet aan de bevindingen van Peutz.